

ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΠΟΛΗ

όπως Παλιά

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΑΣΧΑΛΙΝΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ • ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ • ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ
24
ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022
Άγιον Πάσχα
Ανάστασης του Κυρίου

Πασχαλιάς κάλεσμα

Συνδημότισσες και συνδημότες,

Τρίτος χρόνος, με την ευθύνη για την πορεία του δήμου μας, και οι υγειονομικές συνθήκες δεν μας επέτρεψαν να οργανώσουμε και να συνεορτάσουμε την μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανούντης, το Πάσχα. Ήδη όμως και ευτυχώς οι οιωνοί είναι καλοί και χρέος και χαρά μας είναι να ετοιμάσουμε και να προτείνουμε σε όλους - δημότες μας και επισκέπτες - το ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΠΟΛΗ.

Με σεβασμό στην και άντληση ιδεών από την μακρά και σπουδαία τριπολιτιώτικη πασχαλινή παράδοση, με υπόμνηση σχετικών εθίμων και δρώμενων, με θρησκευτική κατάνυξη αλλά και εορταστικό πνεύμα, με ανάταση ψυχής και πίστη στο παρόν και στο μέλλον του τόπου μας, θα τιμήσουμε τα Πάθη του Κυρίου και θα γιορτάσουμε την νικηφόρα Ανάστασή Του στους δρόμους και στις πλατείες της Τρίπολης, στα χωριά μας, στους ναούς μας, στην (μοναδική) ανοιξιάτικη και αναστάσιμη αρκαδική φύση.

ΚΑΛΩ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΑΛΩ

όλες και όλους να βιώσουμε Χριστιανικά και σεμνοπρεπώς την Μεγάλη Εβδομάδα και την Κυριακή την Μεγάλη να αναφωνήσουμε

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Χρόνια πολλά και καλά σε όλες και όλους.

Κώστας Τζιούμης
Δήμαρχος Τρίπολης

// ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΑΣΧΑ 2022 //

Παρασκευή, 15 Απριλίου

Την Παρασκευή, 15 Απριλίου, ο Δήμος Τρίπολης, το Πολεμικό Μουσείο Παράτημα Τρίπολης και τα «Λυρικά Σύνολα Τρίπολης», θα παρουσιάσουν κλασικό κουαρτέτο κιθάρας με έργα θρησκευτικού ύφους, της Αναγέννησης, του Μπαρόκ και του 20ου αιώνα, στο Μαλλιαροπούλειο Θέατρο Τρίπολης, στις 08:00 μ.μ.

Σάββατο του Λαζάρου, 16 Απριλίου

Το 1ο και 3ο Σύστημα Προσκόπων Τρίπολης θα βάψουν τα Πασχαλινά αυγά με τη βούθεια των μικρών μας φίλων, στην Πλατεία Πετρινού από τις 11:00 π.μ. έως 02:00 μ.μ..

Κυριακή των Βαΐων, 17 Απριλίου

Την Κυριακή των Βαΐων, στο

Μητροπολιτικό Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου, στις 12:00 μ.μ., θα πραγματοποιηθεί η συναυλία Laudi Duecentesche για σοπράνο και εκκλησιαστικό όργανο που αποτελείται από εικοσιένα ιταλικά κοσμικά χριστιανικά τραγούδια (Αίνοι) του 13ου αιώνα, σε μεταγραφή και επεξεργασία Marko Sofianopulo.

Την εκτέλεση του μουσικού προγράμματος αναλαμβάνουν η λυρική σοπράνο Γεωργία Μπαλαμπίνη και η οργανίστα Μαγδαληνή Καλοπανά.

Μεγάλη Δευτέρα, 18 Απριλίου

Τη Μεγάλη Δευτέρα, στις 09:00 μ.μ., θα πραγματοποιηθεί συναυλία στο Μαλλιαροπούλειο Θέατρο, αφιερωμένη στα Πάθη του Κυρίου, χωρισμένη σε δύο μέρη.

Το πρώτο μέρος με τίτλο: «Οι επτά λόγοι του Ιησού στο Σταυρό» του Γιόζεφ Χάυντη, αποτελείται από επτά σύντομες σονάτες γραμμένες επάνω στα τελευταία λόγια του Χριστού στον Σταυρό.

Συνέχεια στην 4η σελίδα

«Κάθε Σταύρωση και μια Ανάσταση»

Ελένη Καρούντζου
Αντιδήμαρχος Πολιτισμού-Τουρισμού
Δήμου Τρίπολης

Συνδημότισσες Φ· Συνδημότες,

Αφήνουμε πίσω μας τα δύσκολα!
Πράττουμε με αγάπη και αλληλεγγύη!
Προσβλέπουμε στο μέλλον με αισιοδοξία!

Κάθε τέλος σηματοδοτεί μια αρχή - κάθε Σταύρωση και μια Ανάσταση.
Ο Δήμος Τρίπολης, τοποθετεί και πάλι το Πάσχα στις καρδιές των δημοτών και των επισκεπτών του.

Η φημισμένη, παραδοσιακή γιορτή της Τρίπολης επανέρχεται με την αίγλη και την ομορφιά του παρελθόντος, για να πάρει και πάλι την υψηλή θέση στον

κύκλο των εορταστικών εκδηλώσεων του Δήμου Τρίπολης.

Η οδυνηρή πορεία των Παθών τελειώνει με την αναβάπτιση στην κολυμβήθρα του Αναστάσιου Φωτός.

Ας είναι η υπέρτατη θυσία Του Θεανθρώπου πηγή Ελπίδας, Αγάπης και Συγχώρεσης για όλους μας και φωτεινό παράδειγμα στη ζωή μας για να αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες και τις δοκιμασίες της ζωής με Καρτερία & Υπομονή.

Εύχομαι σε όλους
Καλό Πάσχα & Καλή Ανάσταση

Η Καταγραφή

Η για τους Έλληνες μεγαλύτερη και λαμπρότερη (ΛΑΜΠΡΗ) χριστιανική γιορτή, αυτή που και στα χρόνια της 400χρονης νύχτας γιορτάζοταν ιδιαίτερα από το σκλαβωμένο γένος, αφού στην ουσία της και στο μήνυμά της είχε την ΑΝΑΣΤΑΣΗ - ΝΙΚΗ - ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, το Πάσχα, έχει, προπαντός μετά τον Β' Μεγάλο πόλεμο, συνδεθεί θετικά με την Τρίπολη, τουριστικά πρακτορεία το πρότειναν (και το προτείνουν;) στους ενδιαφερόμενους εκδρομείς - εορταστές και στα μέλη τους, το να βρεθεί κανείς στο και να ζήσει το «Πάσχα στην Τρίπολη» ήταν, τουλάχιστον στο β' μέσο του περασμένου αιώνα, σημαντικό και αξιομνηστεύοντο. Ύστερα ήρθε η οργάνωση και η διαφήμιση από άλλες πόλεις και κωμοπόλεις (δοκιμάστε να βρείτε π.χ. δωμάτιο στο Λεωνίδιο γι' αυτές τις πημέρες) και η δική μας πασχαλιάτικη εικόνα και πρόταση πέρασε σε δεύτερη ή τρίτη μοίρα... Θυμάμα τις δεκαετίες του 1970 και 1980, όταν όλα τα ταξί της πόλης κυκλοφορούσαν παντού, προπαντός στην Αθήνα, με την χάρτινη πινακίδα, έγχρωμη και ευμεγέθη, και το σύνθημα - προτροπή «ΠΑΣΧΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΠΟΛΗ». Και είχε αποτέλεσμα... Αυτό το Πάσχα λοιπόν, τα πασχαλινά δρώμενα και εθιμικά επαναλαμβανόμενα, η ουσία του και η μορφή του, δεν έχει (εξ όσων τουλάχιστον ο γράφων γνωρίζει) καταγραφεί υπεύθυνα και λεπτομερώς και τεκμηριωμένα. Σκόρπιες σελίδες (και τα τελευταία χρόνια οπτικοακουστικό υλικό), δημοσιεύματα και αναφορές στον τοπικό τύπο και αλλού, από ικανούς και αξιόπιστους συμπολίτες και όχι μόνο, όμως η Λαογραφία έχει πολλή δουλειά μπροστά της, αν θέλει να καταγράψει με τον τρόπο της ένα ενδιαφέρον θρησκευτικό, λαϊκό και τριπολιτιστικό δρώμενο.

Αποτυπώματα στην φυχή

Αποτυπώματα και αναμνήσεις και σκηνές και ονόματα μιας εβδομηκονταετίας, από το 1950 και ύστερα, όπως σκόρπια διατρούνται στην φυχή και στη μνήμη, θα καταγραφούν παρακάτω, χωρίς να αποκλείεται η παρείσφροπη λάθους - τα χρόνια πολλά, εικόνες και μνήμες ξεθωριάζουν, ονόματα και γεγονότα χάνονται οριστικά από το προσωπικό θυσιαροφυλάκιο - , με την αλήθεια όμως και την πραγματικότητα (όπως την εβίωσε ο γράφων) να είναι στόχος και σύμβουλοι αδιαπραγμάτευτοι. Πάμε λοιπόν.

Η ατμόσφαιρα

Και ο... αέρας της Τρίπολης μύριζε Μεγαλοβόμαδο - μαζί με τις γαρυφαλλιές, τις τριανταφυλλιές, τα κρίνα και τους μενεζέδες που άφθονα υπήρχαν στις άφθονες αυλές και στους, μικρούς ή μεγάλους, κήπους των, μικρών ή μεγαλύτερων, σπιτιών της Τρίπολης. Πολυκατοικία στα μέσα του περασμένου αιώνα δεν υπήρχε ούτε για δείγμα - καταγράφηκε ως πρώτη, στις αρχές της δεκαετίας του '70, η «πολυκατοικία του Κλεμ», του ωραίου και αέραστου σε όσους των γνώρισαν αγγλοδιασκάλου. Οι καμπάνες, πρώι - απόγευμα και την Μεγάλη Παρασκευή ολημέρις, έφτιαχαν την πνηκτική εικόνα - μαζί με την αιχμένη κίνηση σε δρόμους και καταστήματα, με τα ταξί, τα αμαξάκια και τα δίτροχα καροτσάκια των μικρών και μεγάλων μεροκαματιάρηδων αχθοφόρων να διακινούν ταξιδιώτες από το Πρακτορείο Τεγέας στο Πρ. Αθηνών και αντιστρόφως, ταξιδιώτες που από την Αθήνα κυρίως πήγαιναν στα χωριά τους για το Πάσχα. Χωριά που ακόμη έχαναν κόσμο αρκετό.

Η νηστεία και οι εκκλησίες

Στη δεκαετία του '50 και μέχρι τα μέσα της επόμενης η νηστεία, για τα... λαϊκά στρώματα της Τρίπολης, ήταν συνήθεια. Ανάγκη και φτώχεια γαρ. Κατά την «Μεγάλη Τεσσαρακοστή» την αντέχαμε πιο εύκολα ως χριστιανοί... Υπήρχε αποδεκτή δικαιολογία από τις πρωίδες μανάδες της εποχής για το περιεχόμενο του τέντζερ - «Κρέας το Πάσχα». Κατά την Μ. Εβδομάδα και κάθε βράδυ οι ναοί της πόλης ήσαν κατάμεστοι από πιστούς - το αδιαχώρτο την Μ. Παρασκευή και το Μ. Σάββατο. Προσωπικά η θρησκευτική ζωή μου, κατά την παιδική και εφηβική πλευρά, έχει δεθεί, λόγω (επ' ενοικίω...) κατοικίας με δύο ενορίες, με δύο εκκλησίες: Μεταμόρφωσης και Αγίου Δημητρίου, περισσότερο και εντονότερα με την πρώτη. Επιβλητικός ο παπα - Τσώλης, στην δεύτερη, πανταχού παρών ο παπα - Δαύρος στην πρώτη - άκουγα και τις συμβουλές του. Η φωνή του (πρωτοφάτη) Δημ. Λυγιά έχει μπει στο... αίμα μου, στο Δ.Ν.Α. που λένε οι σύγχρονοι - δεν την συγκρίνω με

Πάσχα στην Τρίπολη

(Από το 1950 μέχρι το 2022)

του Γιώργου Βλάση

καμιά άλλων (αρίστων) συναδέλφων του. Δεν γίνεται! Εβδομήντα χρόνια στο ίδιο ψαλτήρι, ίδια λυγέρος και μελωδικός. Πώς αλλιώς! Φυσικά όλες οι εκκλησίες είχαν (και έχουν) την δική τους (μικρή) μυθολογία για τους ενορίτες, προπαντός για τα παιδιά, προπαντός παλιότερα, σχετικά με τους ιερείς, τους πρωτοψάλτες και τους λαμπαδάριους, ακόμη και με τους νεωκόρους (προσπαθήστε να επιμολογήσετε την λέξη...). Όσον αφορά τους Μητροπολίτες «συμβίωσα» με τον αυτοπρό ΤΕΡΜΑΝΟ (Ρουμπάνη), τον γλυκύτατο ΘΕΟΚΛΗΤΟ (Φιλιππάρι) και τον των έργων και της κοινωνικής δράσης και προσφοράς ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ (Παπαδόπουλο).

Οι επιταφιοί

Καθήκον και τιμή και χαρά των κοριτσιών της γειτονιάς ο στολισμός του Επιταφίου την νύχτα της Μεγάλης Πέμπτης - έλαμπε και μοσχοβολούσε την Μ. Παρασκευή. Σήμερα αναλαμβάνουν οι ειδικοί... Και συναγωνίσμος για το ποιος ο ωραιότερος... Και συναγωνίσμος από άνδρες ενορίτες για το ποιο θα τον μεταφέρουν επ' ώμου... Ήταν ισχυρότερο το θρησκευτικό συναίσθημα παλιότερα; Ήταν

την ημέρα, έβγαζαν (καλό) μεροκάματο. Αργά το μεσημέρι τελείωνε το σούβλισμα, στο χέρι ο κόπος μας, πάμε τώρα για το πασχαλινό οικογενειακό τραπέζι - πλούσιο ήταν την ημέρα αυτή από την κυρά - Γιαννούλα...

Για τον λαό!

Στα τέλη της δεκαετίας του '60 στην παλιά, «ιστορική» και πάντα ξεχωριστή ταβέρνα Πίτερού - η πρώτη πλούσια ψωταριά για τα μέλη της Περιπητικής Λέσχης. Μέλη της μερικοί εξέχοντες δημότες - επιστήμονες, επιχειρηματίες, υπάλληλοι. Ανάμεσά τους, ο αείμνηστος Μίμης Σούντρης, για ένα διάστημα δήμαρχος κατά την Επιτεία... Με παιδεία και κουλούρα όχι τυχούσα, ο Μίμης έκανε έργο και σε εκείνα τα χρόνια, έφερε, επιτέλους, και τον ανδριάντα του Γέρου, που κοσμεί την Άρεως και φυλάττει τα οστά του. Ανάμεσα στις δράσεις του και την πρώτη δημοτική ψωταριά στην ίδια πλατεία. Ευκαιρία για λαούνιαν και ανταλλαγή ευχών εκεί, για τρατάρισμα των ένων, για μια καινούρια αρχή.

Άλλες πηγές όμως, Τριπολίτισσέ μιας κάποιας πλικίας και μήνυμες, υποστηρίζουν ότι ο πρώτος που έστησε ψωταριές στην Άρεως

μεγαλύτερη και πραγματική η πίστη στο θεός; Η ανάγκη μετοχής στο θείον πάθος;

Αργότερα η «συνάντηση» όλων των Επιταφίων στην πλατεία Γεωργίου Β' (Κεντρική ή Αγίου Βασιλείου), οι χορωδίες, η «πασαρέλα»... Στην άκρη της πλατείας δυο τραπεζάκια πιωλούσαν κεριά, την επομένη λαμπάδες αναστάσιμες... Το μεροκάματο πάντα, που είπαμε παραπάνω.

Η Ανάσταση - Η Λαμπρή

Ακριβώς τα μεσάνυχτα του Σαββάτου προς Κυριακή, ταυτόχρονα ή με διαφορά δευτερολέπτων, οι καμπάνες δύονταν των νησών σαν και ποχούσαν, δυνατά, με διάρκεια, πραγματικά αναστάσιμα. Ξεχωρίζουν, βέβαια οι επιβλητικές στον όγκο και στον ρύθμο της Μητρόπολης, του Αγίου Βασιλείου. Το «Χριστός Ανέστη» αναπέμπεται πικρά, ευφρόσυνα, νικητήριο - από ιερείς, ψάλτες και πιστούς. Στα μάτια πολλών από τους τελευταίους δάκρυα χαράς, συγκίνησης, ελπίδας για την νίκη της ζωής επί του θανάτου... Ασπασμοί, ευχές και εν τάχει αποχώρωση - π μαγειρίτσα περιμένει, η νηστεία δεν αντέχεται άλλο: πολλοί, βέβαια την είχαν καλώς. Ποιος δεν θυμάται την «πασχαλιάτικη πρόταση» του αντιδημάρχου Δημητρίου Ταλαγάνη; Στην Τρίπολη, που βλέπει τον τουρίστα να περνάει δίπλα της αλλά να μην την... καταδέχεται, που βλέπει τις επενδύσεις με το καύλι...

Οι φησταριές

Σε κωμάτινες ή τοιμιευτόστρωτες αυλές ανέκαθεν οι Τριπολίτισσές της ψωταριά τους. Με 1-2, με περισσότερες (χειροκίνητες / σούβλες, συγγενείς ή γείτονες ή φίλοι, ετοιμάζαν τον αμνό ή το ερίφιο της μεγάλης ημέρας. Πολλοί συνέτρωγαν και συνεόρταζαν, το «μούλικο» στη μέση για τους επισκέπτες, το κοκορέτσι, τα αφγά και τα κουλούρια... Ο καπνός υψωνόταν σε πολλές αυλές - όχι σε όλες - σε όλη την πόλη, από τις περισσότερες ακούγονταν τραγούδια, δημοτικά κυρίως, από γραμμόφωνο παλιά, από ραδιόφωνο ή πικ-αργότερα, από κασετόφωνο, από σύγχρονα τέλεια μπανάνατα. Οι σούβλες, είπαμε, και τις κειροκίνητες, τα φτωχόπαιδα, ακόμη κι αυτήν

Χρόνια σκληρά

Σαραντάμερο... Νηστεία αυστηρή σ' όλες τις οικογένειες της παλιάς Τριπολιτσάς. Τα λιτά, αλλά πλούσια σε ποικιλία γεύματα: Φάβα από κουκιά που είχαν σκάφες ολόκληρες οι μπακάλιδες, ταχίνι με το περίφημο τριπολιτσιώτικο πετιμέζι, ταχινόσουπες με πίγουλη (κριθαράκι), το περιβόπτο ξερό κταπόδι με μακαρονάκι, μπόλικο κρεμμυδομάρουλο της Τεγέας. Και την τελευταία βδομάδα την πέρναγαν, κάπως αυστηρότερη: Χαλβάς, ταραμάς, ντοματόσουπες αλάδωτες, ως τη νύχτα του Σαββάτου, που μεταλάβαιναν κυρίως οι άνδρες. Μερικοί άνδρες που είχαν πιά μεταλάβει, το χάλαγαν από τις 10 το πρωί του Σαββάτου με την «Πρώτη Ανάσταση» κατά που λέγανε! Τα γυναικόπαιδα είχαν στη διάθεσή τους όλες τις εβδομάδες, τις λειτουργίες, για να μεταλάβουν.

Προετοιμασία ψυχής η εξομολόγηση απαράτητη, και του σώματος με την υποτεία, στην αναμονή της «Λαμπρής» (του Πάσχα).

Οι εκκλησίες γεμάτες κόσμο κάθε βράδυ, μα οι βραδιές που παρουσίαζαν αδιαχώριτο ήσαν της Μεγάλης Τρίτης (με το τροπάριο της Κασιανής), της Μεγάλης Πέμπτης (με τα Δώδεκα Ευαγγέλια) και του Μεγάλου Σαββάτου (Ανάσταση). Αρκετοί παπάδες της τότε Τριπολιτσάς υπήρχαν Βιβλικές Μορφές, καθ' ένας είχε κάτι να δώσει, να μπει βαθιά στην ψυχή των πιστών...

Ο Παπαγιώργης Μαστοράκος τ' άγιο-Βασιλή, επιβλητικός, σεβάσιμος με το κατάλευκο κεφάλι του και τη γενειάδα του την κάτασπρη.

Ο Παπαδημήτρης (Καραπαναγιώτης) τ' άγιο-Δημήτρη, που διαβάζοντας στο Ευαγγέλιο τη φράση «και κλίνας την κεφαλήν παρέδωσε το πνεύμα», το πρόφερε με τέτοιο παλμό, με τέτοια συγκίνηση, που νόμιζες ακούγοντας και βλέποντας τον, πως εκείνη τη στιγμή ήταν ο ίδιος ο Χριστός. Το ίδιο κι ο Παπακουτσουράκης, με κείνο το «Ει κακώς ελάποσα, μαρτύρησον περί του κακού! Ει δε καλώς, τι με δέρεις;».

Και μιλάω βέβαια για τους παπάδες της Ενορίας μου... Πώς μπορώ, όμως, να παραλείψω τον Παπαδιαμαντή των Ταξιαρχών με τον έρρινο ήχο της φωνής του... Τον αλημόντο Παπαδιαμαντή, κάτι θάβρισκαν οι πιστοί ενορίτες του και για Κείνον.

Οι νοικοκυράδες όλη τη Μεγάλη Βδομάδα ανάστατες για τις προετοιμασίες: Κουλούρια, τα περίφρημα πασχαλινά γαλοκούλουρα, ψωμί εκλεκτό με τα γράμματα «Χ.Α» (Χριστός Ανέστη) και γενική καθαριότητα του σπιτιού. Κάθε απόγευμα στην εκκλησία, ως τη Μεγάλη Πέμπτη όλα έτοιμα, και τ' αυγά κόκκινα. Η Μεγάλη Παρασκευή αυστηρή αργία, αφιερωμένη ολόκληρη στην εκκλησία. Όλες οι κυρίες και κυρίως τα κορίτσια και τα αγόρια φρόντιζαν για την ετοιμασία του Επιταφίου της ενορίας τους... Κουβάλαγαν τα πιο ωραία άνθη από τα περιβόλια και τις γλάστρες τους, γιατί γινόταν μεγάλος συναγωνισμός, ποιος επιτάφιος θάναι καλλίτερος...

Το απόγευμα θα περιέθουν όλες τις εκκλησίες να προσκυνήσουν, να καμαρώσουν, να θυμάσουν, να κρίνουν ποιος ήταν τον καλλίτερος επιτάφιος... Οι νεαροί και οι νεαρές βρίσκουν ευκαιρία μοναδική και για άλλες «μυστικές» τους υποθέσεις... Πώς να το κάνεις; Νίατα ήσαν αυτά!..

Πόσα πειράγματα, πόσες κρυφές ματιές, πόσα ειδύλλια, πέρα από το αυστηρό μάτι της Μάνας και του Πατέρα, τότε που δεν ήσαν όλα ελεύθερα για τους νέους όπως σήμερα!.. Όλο το σαραντάμερο δεν έλειπαν οι προετοιμασίες των Ιεροψαλτών των εκκλησιών, του Μήτου Λαμπρόπουλου με τις χωραδίες του από νέους και μικρά παιδιά... Με πόση νοσταλγική συγκίνηση θυμόμαστε τις πρόβες εκείνες!..

Η «Αποκαθήλωση» γινόταν το μεσημέρι κι' όλη τη Τριπολιτά σαζεύόταν στον άγιο-Βασιλήν' ακούσει το «Οτε εκ του ξύλου...», παλιά από τις χωραδίες του ψάλτη Μήτου Λαμπρόπουλου με τους νέους της εποχής (Μήτου Καραγιάνην, Νικ. Αγγελίδην, Γιώργη Μαρουλά, Γιάννη Λαμπρόπουλο, Γιάννη Κατσούλη, Γιώργη Πίκρα, Πάνο Καραβία και άλλους...). Και νεώτερα από τις χωραδίες του Γιάννη Κούρου που τις αποτελούσαν οι μπάσοι, οι τενόροι και οι σεκόντοι της εποχής (Κόκας Κυριακόπουλος, Τάκης Τσιρίκος, Κίτσος (Νίκος) Καραβίας, Βαγγέλης Ζερβογιάννης, Γιώργης Σταθάς, Μίμης Σίδερης, Τάκης Καραμήτσος, Μιχ. Μπίσιλας, Γιώργης Πετούνης, Βασιλάκης Σπιρόπουλος και ίσως μερικοί άλλοι). Ποιος ξέρει πόσοι βρίσκονται σήμερα να θυμούνται... να θυμούνται...

Έτσι γιορτάζαμε το Πάσχα...

Του Β. Μαρούλα

Η περιφορά των Επιταφίων το βράδυ... Κάθε ενορία ήθελε το δικό της καλλίτερο, κι όχι μονάχα αυτό, αλλά αν τύχαινε να συναντηθούνε κατά την περιφορά, έφθαναν μέχρι καυγά, ποιος θα σταθεί πρώτος στο σταυροδρόμι να ψάλλει, κι ο άλλος να περιμένει... Κάποτε έπεισε και ξύλο με αφορμή το προβάδισμα αυτό και παρθήκαν μέτρα, ώστε να μη συναντιούνται οι επιταφίοι κατά τη διαδρομή της περιφοράς και να εκλείψει ο θρησκευτικός αυτός φανατισμός των πιστών...

Στην επιστροφή, κι όταν έμπαινε ο Επιτάφιος στην Εκκλησία, γινόταν μικρή επίθεση και σκέδων στο θυλυκόσιμο των μάδαγε, παρά τις διαμαρτυρίες ιερέων και επιτρόπων... Όλοι και όλες ήθελαν ένα άνθος απ' τον Επιτάφιο για το καλό!..

Απ' τη Μεγάλη Πέμπτη, άρχιζαν οι προμήθειες των αρνιών. Τάφερναν σπίτι τζωντανά, για να δεχτούντες τις περιποιήσεις των παιδιών της οικογένειας, να γλυκάνουν έτοις τη... Θυσία τους για τον οβελία! Τα νοστιμότερα αρνιά που ζύγιζαν μέχρι την έπιπληση των πιστών...

Ο Παπαγιώργης Μαστοράκος τ' αγίο-Βασιλή, επιβλητικός, σεβάσιμος με το κατάλευκο κεφάλι του και τη γενειάδα του την κάτασπρη.

Ο Παπαδημήτρης (Καραπαναγιώτης) τ' αγίο-Δημήτρη, που διαβάζοντας στο Ευαγγέλιο τη φράση «και κλίνας την κεφαλήν παρέδωσε το πνεύμα», το πρόφερε με τέτοιο παλμό, με τέτοια συγκίνηση, που νόμιζες ακούγοντας και βλέποντας τον, πως εκείνη τη στιγμή ήταν ο ίδιος ο Χριστός. Το ίδιο κι ο Παπακουτσουράκης, με κείνο το «Ει κακώς ελάποσα, μαρτύρησον περί του κακού! Ει δε καλώς, τι με δέρεις;».

Και μιλάω βέβαια για τους παπάδες της Ενορίας μου... Πώς μπορώ, όμως, να παραλείψω τον Παπαδιαμαντή των Ταξιαρχών με τον έρρινο ήχο της φωνής του... Τον αλημόντο Παπαδιαμαντή, κάτι θάβρισκαν οι πιστοί ενορίτες του και για Κείνον.

Οι νοικοκυράδες όλη τη Μεγάλη Βδομάδα ανάστατες για τις προετοιμασίες: Κουλούρια, τα περίφρημα πασχαλινά γαλοκούλουρα, ψωμί εκλεκτό με τα γράμματα «Χ.Α» (Χριστός Ανέστη) και γενική καθαριότητα του σπιτιού. Κάθε απόγευμα στην εκκλησία, ως τη Μεγάλη Πέμπτη όλα έτοιμα, και τ' αυγά κόκκινα. Η Μεγάλη Παρασκευή αυστηρή αργία, αφιερωμένη ολόκληρη στην εκκλησία. Όλες οι κυρίες και κυρίως τα κορίτσια και τα αγόρια φρόντιζαν για την ετοιμασία του Επιταφίου της ενορίας τους... Κουβάλαγαν τα πιο ωραία άνθη από τα περιβόλια και τις γλάστρες τους, γιατί γινόταν μεγάλος συναγωνισμός, ποιος επιτάφιος θάναι καλλίτερος...

Το απόγευμα θα περιέθουν όλες τις εκκλησίες να προσκυνήσουν, να καμαρώσουν, να θυμάσουν, να κρίνουν ποιος ήταν τον καλλίτερος επιτάφιος... Οι νεαροί και οι νεαρές βρίσκουν ευκαιρία μοναδική και για άλλες «μυστικές» τους υποθέσεις... Πώς να το κάνεις; Νίατα ήσαν αυτά!..

Πόσα πειράγματα, πόσες κρυφές ματιές, πόσα ειδύλλια, πέρα από το αυστηρό μάτι της Μάνας και του Πατέρα, τότε που δεν ήσαν όλα ελεύθερα για τους νέους όπως σήμερα!.. Όλο το σαραντάμερο δεν έλειπαν οι προετοιμασίες των Ιεροψαλτών των εκκλησιών, του Μήτου Λαμπρόπουλου με τις χωραδίες του από νέους και μικρά παιδιά... Με πόση νοσταλγική συγκίνηση θυμόμαστε τις πρόβες εκείνες!..

Η «Αποκαθήλωση» γινόταν το μεσημέρι κι' όλη τη Τριπολιτά σαζεύόταν στον άγιο-Βασιλήν' ακούσει το «Οτε εκ του ξύλου...», παλιά από τις χωραδίες του ψάλτη Μήτου Λαμπρόπουλου με τους νέους της εποχής (Κόκας Κυριακόπουλος, Τάκης Τσιρίκος, Κίτσος (Νίκος) Καραβίας, Βαγγέλης Ζερβογιάννης, Γιώργης Σταθάς, Μίμης Σίδερης, Τάκης Καραμήτσος, Μιχ. Μπίσιλας, Γιώργης Πετούνης, Βασιλάκης Σπιρόπουλος και ίσως μερικοί άλλοι). Και νεώτερα από τις χωραδίες του Γιάννη Κούρου που τις αποτελούσαν οι μπάσοι, οι τενόροι και οι σεκόντοι της εποχής (Κόκας Κυριακόπουλος, Τάκης Τσιρίκος, Κίτσος (Νίκος) Καραβίας, Βαγγέλης Ζερβογιάννης, Γιώργης Σταθάς, Μίμης Σίδερης, Τάκης Καραμήτσος, Μιχ. Μπίσιλας, Γιώργης Πετούνης, Βασιλάκης Σπιρόπουλος και ίσως μερικοί άλλοι). Και νεώτερα από τις χωραδίες του Γιάννη Κούρου που τις αποτελούσαν οι μπάσοι, οι τενόροι και οι σεκόντοι της εποχής (Κόκας Κυριακόπουλος, Τάκης Τσιρίκος, Κίτσος (Νίκος) Καραβίας, Βαγγέλης Ζερβογιάννης, Γιώργης Σταθάς, Μίμης Σίδερης, Τάκης Καραμήτσος, Μιχ. Μπίσιλας, Γιώργης Πετούνης, Βασιλάκης Σπιρόπουλος και ίσως μερικοί άλλοι). Και νεώτερα από τις χωραδίες τ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Παρασκευή 15 Απριλίου

Την Παρασκευή, 15 Απριλίου, ο Δήμος Τρίπολης, το Πολεμικό Μουσείο Παράτημα Τρίπολης και τα «Λυρικά Σύνολα Τρίπολης», θα παρουσιάσουν κλασικό κουαρτέτο κιθάρας με έργα θρησκευτικού ύφους, της Αναγέννησης, του Μπαρόκ και του 20ου αιώνα, στο Μαλλιαροπούλειο Θέατρο Τρίπολης, στις 08:00 μ.μ.

Σάββατο του Λαζάρου 16 Απριλίου

Το 1ο και 3ο Σύστημα Προσκόπων Τρίπολης το Σάββατο του Λαζάρου, θα βάψουν τα Πασχαλινά αυγά με τη βοήθεια των μικρών μας φίλων, στην Πλατεία Πετρινού από τις 11:00 π.μ. έως 02:00 μ.μ.

Κυριακή των Βαΐων 17 Απριλίου

Την Κυριακή των Βαΐων, στο Μπροπολιτικό Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου, στις 12:00 μ.μ., θα πραγματοποιηθεί η συναυλία Laud Duecentesche για σοπράνο και εκκλησιαστικό όργανο που αποτελείται από εικοσιένα ιταλικά κοσμικά χριστιανικά τραγούδια (Αίνοι) του 13ου αιώνα, σε μεταγραφή και επεξεργασία Marko Sofianopulo. Την εκτέλεση του μουσικού προγράμματος αναλαμβάνουν η λυρική σοπράνο Γεωργία Μπαλαμπίνη και η οργανίστα Μαγδαληνή Καλοπανά.

Μεγάλη Δευτέρα 18 Απριλίου

Τη Μεγάλη Δευτέρα, στις 09:00 μ.μ., θα πραγματοποιηθεί συναυλία στο Μαλλιαροπούλειο Θέατρο, αφιερωμένη στα Πάθη του Κυρίου, χωρισμένη σε δύο μέρη.

Το πρώτο μέρος με τίτλο: «Οι επτά λόγοι του Ιησού στο Σταυρό» του Γιόζεφ Χάντν, αποτελείται από επτά σύντομες σονάτες γραμμένες επάνω στα τελευταία λόγια του Χριστού στον Σταυρό.

Στο δεύτερο μέρος θα ακουστούν Τροπάρια της Μεγάλης Εβδομάδας από λυρικό τραγουδιστή. Κατά την απόδοση των έργων ο αφηγητής θα παρεμβαίνει με κείμενα άρρωπτα συνδεδεμένα με το πνεύμα των ημερών.

Συντελεστές: στην αφήγηση ο πθοποιός: Λεωνίδας Κακούρης, Λυρικός Τραγουδιστής-Τενόρος: Γιάννης Χριστόπουλος, Ενορχήστρωση έργων-Μουσική διεύθυνση: Θεόδωρος Λεμπέσης. Συνοδεύει ορχήστρα δωματίου.

Μεγάλη Τρίτη 19 Απριλίου

Τη Μεγάλη Τρίτη, στις 11:00 π.μ., η ΚοινΣΕπ «Τέχνης Ροή», θα πραγματοποιήσει μία διασκεδαστική δράση που θα εμπλέξει μικρούς και μεγάλους σε μία ανοιξιάτικη «περιπέτεια» στο Άλσος Αγίου Γεωργίου, η οποία θα περιλαμβάνει δοκιμασίες, γρίφους και σύνθεση στοιχείων για την ανακάλυψη του «μυστικού του Πάσχα».

Τη Μεγάλη Τρίτη, στις 06:00 μ.μ. έως τις 08:00 μ.μ., ο Δήμος Τρίπολης σε συνεργασία με το Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού Τρίπολης και τα παιδιά από τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης του Ζου και 7ου Δημοτικού Σχολείου

Τρίπολης, προσκαλούν τους μικρούς μας φίλους στο «Έργαστήρι Διακόσμησης Πασχαλινής Λαμπάδας» στην πλατεία Πετρινού, για να δημιουργήσουν τη δική τους Πασχαλινή λαμπάδα.

Η Μικτή Χορωδία Ορφέας Τρίπολης θα αποδώσει το Τροπάριο της Κασσιανής σε μέλος Θεμιστοκλή Πολυκράτη στον Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου Τρίπολης στις

Αγίου Βασιλείου θα ψάλλει εγκώμια της Μεγάλης Παρασκευής στην Πλατεία Πετρινού. Στο κατανυκτικό κλίμα θα συμμετέχει η Φιλαρμονική του Δήμου Τρίπολης με πένθιμα εμβατήρια.

Μεγάλο Σάββατο 23 Απριλίου

Η Υποδοχή του Αγίου Φωτός θα πραγ-

7:00 μ.μ.

Μεγάλη Τετάρτη 20 Απριλίου

Τη Μεγάλη Τετάρτη, στις 09:00 μ.μ., η Χορωδία Ορφέας Τρίπολης θα πραγματοποιήσει εκδήλωση θρησκευτικού περιεχομένου στο Μαλλιαροπούλειο Θέατρο, ερμηνεύοντας το έργο του Γάλλου συνθέτη της ύστερης ρομαντικής εποχής, Gabriel Urbain Faure (1845-1924) "Requiem", που καρκινίζεται για τη μελωδικότητα και τον ήρεμο κατανυκτικό χαρακτήρα του.

ματοποιηθεί στην Κεντρική Πλ. Αγ. Βασιλείου στις 09:45 μ.μ. Τελετή της Αναστάσεως και Θ. Λειτουργία στο Μπροπολιτικό Ι.Ν. Αγ. Βασιλείου, την 12η νυχτερινή και θα ακολουθήσει καύσι πυροτεχνημάτων στην Πλατεία Άρεως.

Κυριακή του Πάσχα 24 Απριλίου

ΠΑΣΧΑ στην ΤΡΙΠΟΛΗ, όπως παλιά Μετά τη θλίψη της Μεγάλης Εβδομάδας η Χαρά της Λαμπρής.

Μεγάλη Παρασκευή 22 Απριλίου

Τη Μεγάλη Παρασκευή θα πραγματοποιηθεί η Ακολουθία των Μ. ΩΡΩΝ και η ΑΠΟΚΑΘΗΛΩΣΗ στον Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου Τρίπολης, στις 8.30 π.μ. Η Φιλαρμονική του Δήμου Τρίπολης θα συμμετέχει στην Ακολουθία του Επιταφίου στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου Γροκομείου Τρίπολης, στις 05:30 μ.μ. Στον Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου θα τελεστεί πιάτη της Ακολουθίας του Επιταφίου στις 7:30 μ.μ. Ο Επιτάφιος του Μπροπολιτικού Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου στις 8:45 μ.μ. Θα περιαχθεί στις οδούς Βασιλέως Γεωργίου, Ερμού, Τάσου Σεχιώτη, Πλατεία Πετρινού, Εθνικής Αντιστάσεως και Κεντρική Πλατεία. Η χορωδία του

Ο Δήμος Τρίπολης τιμά τις παραδόσεις του τόπου και μας καλεί να γιορτάσουμε το Ελληνικό Πάσχα, στην Πλατεία Άρεως, στο Συνοικισμό Κολοκοτρώνη και στην Πλατεία Φιλικών.

Από τις 11:00 π.μ. θα διασκεδάσουμε με Ελληνική παραδοσιακή μουσική από τις ορχήστρες της πόλης μας, με τη συμμετοχή των χορευτικών ομίλων: Λύκειο Ελληνίδων Τρίπολης, Χορευτικός Όμιλος Τρίπολης, Κέντρο Ελληνικού Χορού, Αρκαδιανή, Λαογραφική Εστία, Κέντρο Χορού Χοροτεχνία, Μωραΐτες, Αρκάδων Δρώμενα και βέβαια να γευτούμε τον παραδοσιακό οβελία και να πιούμε το εξαιρετικό κρασί της Αρκαδικής γης!

Ακολουθία της Αγάπης στο Μπροπολιτικό Ι.Ν. Αγ. Βασιλείου και σε όλους τους Ναούς του Δήμου, στις 6:00 μ.μ.
Στις 7:00 μ.μ. Λαϊκή και Ρεμπέτικη βραδιά στην πλατεία Άρεως
Πασχαλινό γλέντι το βράδυ στις 9:00 μ.μ. στην πλατεία Φιλικών με πολύ τραγούδι και χορό και τελετουργικό κάψιμο του Ιούδα.

Δευτέρα του Πάσχα 25 Απριλίου

Τη Δευτέρα του Πάσχα στις 9:00 π.μ. πραγματοποιείται το έθιμο του ΑϊΓιώρη στη Νεστάνη.

Οι Αϊ-Γιωρήτες, άντρες και γυναίκες, ανεβαίνουν στην κορυφή του βράχου του Γουλά, ντυμένοι με την τοπική φορεσά και κρατούν γκλίτσες στολισμένες με λουλούδια και αγριοσέλινο. «Μέσ» στην Γουλά τ' αλώνι», στήνουν τον πρώτο χορό τραγουδώντας.
Στη συνέχεια στις 10:30 π.μ. κατεβαίνουν τραγουδώντας από την Γουλά, περνούν από τη Μοναστήρι της Γοργοεπικού και φτάνουν στην πλατεία του χωριού, όπου στήνουν και τον τελευταίο χορό της γιορτής.

Τη Δευτέρα του Πάσχα θα πραγματοποιηθούν Αγώνες δρόμου προς τιμήν του πολιούχου, του χωριού Πιάνα, Αγίου Γεωργίου. Στις 8:00 π.μ. ξεκινούν οι εγγραφές για τη συμμετοχή στους αγώνες στην πλατεία της Πιάνας. Η έναρξη των αγώνων θα γίνει στις 10:00 π.μ. στην Αλωνίσταινα με τερματισμό στην Πιάνα.

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ - ΤΑΒΕΡΝΕΣ Τη νύχτα της Ανάστασης

Αρκαδινό

Κύπρου 21 &
Χρυσοστόμου Σμύρνης 2, Τρίπολη
Τηλ.: 6970407048

Κληματαριά Πιτερός

Καλαβρύτων 11, Τρίπολη
Τηλ. 2710222058

Ταβέρνα Τσιώλης

Κάψια, Τηλ. 2710223384

Το Τακίμι

Μαλιαρόπουλου 9, Τρίπολη
Τηλ. 2710222040

Φιλοπότης

Επισκόπου Ανθήμου 11, Τρίπολη
Τηλ. 2713007429

Αυλόγυρος

Τάσου Σεχιώτη, Τρίπολη
Τηλ. 2710225546

La Fabrica

Χρυσοστόμου Σμύρνης 3, Τρίπολη
Τηλ. 697 679 9511

Το Καφέ Ποτηράκι

Χρυσοστόμου Σμύρνης 7, Τρίπολη
Τηλ. 2710 2247355

Την Κυριακή του Πάσχα

Αρ